Historische Kring Bussum
website: www.historischekringbussum.nl
e-mail: hkb@historischekringbussum.nl
facebook: www.facebook.com/historischekringbussum/

Vanaf 1908 aan de Plaggenweg in Bussum

Barakken voor besmettelijke zieken

Bussum had al in 1887 een ziekenbarak waarin mensen die aan een besmettelijke ziekte leden werden opgenomen. Het is niet helemaal duidelijk waar die barak stond, maar mogelijk was dat aan de Plaggenweg, de zuidelijkste locatie van het Spiegel, die begrensd werd door de Zandzee, destijds nog een hoge zandheuvel. Daar mocht slechts met hout worden gebouwd, omdat iets zuidelijker op de Zandzee een verdedigingswerk lag. Vast staat, dat in 1908 een nieuwe ziekenbarak aan het eind van de Heidelaan aan de overkant van de Plaggenweg gebouwd werd.

Kosten

De bestrijding van besmettelijke ziekten kostte de gemeente steeds meer geld. In 1912 was het nog 2495 gulden, maar in 1913 was het al 4629 gulden. Dit kwam vooral door de stijging van het aantal ziektegevallen. In 1913 deden zich 49 gevallen van difterie voor, waarvan 2 met dodelijke afloop. In 1912 waren er 34 gevallen. Daarnaast waren er 57 gevallen van roodvonk, waarvan 1 met dodelijke afloop. In 1912 waren er 20 gevallen van roodvonk. Gedurende het jaar 1913 werden 101 huizen of delen van huizen gedesinfecteerd

In de loop van het jaar 1913 werden in de barak 27 patiënten opgenomen, die allen leden aan difterie. Patiënten met roodvonk en tyfus werden dat jaar niet in de barak verpleegd. In andere jaren kwam het wel voor, dat lijders aan verschillende besmettelijke ziekten gezamenlijk verpleegd werden. De dokters achtten dat destijds niet gevaarlijk.

Alleen voor Bussumers

In 1915 kwam er een tweede barak, waarna de oude ging dienen als woning voor de verpleegsters. In 1919 moest er een derde barak worden bijgeplaatst. In het Naardense 'Zwartewegkwartier', de drie straten die ten noorden van het Spiegel op de Zwarteweg uitkwamen en die geen directe verbinding met Naarden hadden, kaartte een vader van 4 besmettelijk zieke kinderen bij het Naardense gemeentebestuur een probleem aan dat in veel gemeenten speelde. Zijn kinderen konden niet naar de Bussumse ziekenbarak, omdat de prijs daarvan voor zieken die niet uit de gemeente kwamen voor hem veel te hoog was. Zijn kinderen moesten naar de verderaf gelegen ziekenbarak van Naarden op de Schapenmeent. (Het huidige tuindorp Keverdijk.) Daar kon je destijds vanaf de Zwarteweg niet gemakkelijk komen.

Barak aan de Plaggenweg met patiëntjes ervoor in 1925.

De eerstesteenlegging van het ziekenpaviljoen door mevrouw Buma. Achter de tafel burgemeester De Bordes.

De opening van het paviljoen (aan de achterzijde) in 1934.

Intergemeentelijk paviljoen

In 1928 werd landelijk de 'besmettelijke ziektewet' ingevoerd, die de gemeenten verplichtte gezamenlijk goede voorzieningen te treffen. Nu deze kogel door de kerk was, legde het Bussumse gemeentebestuur op instigatie van het hoofd van de geneeskundige dienst, dr. F.W. Buma, aan de omringende gemeenten het plan voor, een grotere inrichting op te zetten waarin de inwoners van al die gemeenten welkom waren. Alleen Hilversum en Laren gaven aan een eigen inrichting te willen gebruiken. Die inrichting hoefde niet langer een houten gebouw te zijn, doordat de verboden kringen in 1926 waren opgeheven. De gemeentearchitect ir. J. Gerber ontwierp in 1932 een paviljoen aan de Plaggenweg, dat op 18 augustus 1934 met het adres Heidelaan 50 werd opgeleverd. Bijzonder aan de inrichting van het gebouw was, dat de lijders aan verschillende ziekten verpleegd werden in verschillende afdelingen, die met glas van elkaar gescheiden waren.

De dokters achtten het niet gevaarlijk dat lijders aan verschillende besmettelijke ziekten gezamenlijk verpleegd werden

Links de barak uit 1919 en rechts het paviljoen uit 1934.

Een gang in het paviljoen.

Dit paviljoen heeft tot en met 1971 dienst gedaan. Daarna werd het door veranderde opvattingen over het bestrijden van besmettelijke ziekten gesloten. Het fungeerde nog enkele jaren als bejaardenhuis totdat het gesloopt werd, waarna in 1976 op ongeveer dezelfde plek het bejaardencentrum De Zandzee zijn deuren opende.

Bronnen:

Tekst: de Bussumsche Courant van verscheidene data. Foto's: Archief Gooi en Vechtstreek.

Eric Bor